

Nr 100.

Av herr **Molin**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utarbetande och framläggande för riksdagen av förslag till lag angående vintervägar å isen i allmän farled.

I den mån sjöfarten vintertiden genom isbrytning mer och mer allmänt börjar äga rum, uppstå för skärgårdsbefolkningen de allra största svårigheter och kostnader för att ej bli alldeles avstängda från samfärdsel med fastlandet. Enligt vad undertecknad varit i tillfälle att inhämta, anse sig sjöfartsintresserade ej skyldiga att taga någon hänsyn till de svårigheter, som drabba skärgårdsbefolkningen genom att isrännor öppenhållas i allmän farled. Varken kungl. förordningen den 30 december 1880 om allmän farled och kungl. förordningen av samma datum om jordägares rätt över vattnet på hans grund synes giva vid handen, att den skärgårdsbefolkning, varom här är fråga, har någon laglig rätt att obehindrat begagna sina vintervägar. Visserligen lyder § 7 i sistnämnda förordning så: »Allmän farled må ej genom uppdämning stängas, ej heller må eljest i och vid allmän farled byggnad göras eller åtgärd vidtagas, varigenom samfärdseln hindras eller leden kan försämras — — —», men dessa föreskrifter hava tydligen endast avseende på sjötrafiken och icke på de vägar, som av ålder korsat dessa allmänna farleder vintertiden. Något stadgande till förmån för rätten att fritt och obehindrat komma fram isledes finnes ej heller vare sig i lagen den 23 oktober 1891 angående väghållningsbesvärets utgörande på landet eller i lagen den 5 juli 1907 om enskilda vägar på landet. Det är tydligt, att lagstiftning rörande vintervägarna å isen hittills ej ansetts behöfelig.

Då nu isbrytning i våra farleder börjar bli allmän och stora grupper medborgare därigenom ställas i olidliga svårigheter, är tiden inne, att den

lagstiftning, som nu alldeles saknas rörande vintervägar å isen, äntligen kommer till stånd.

Endast ett exempel, som bättre än vidlyftiga utläggningar visar nödvändigheten av att statsmakterna omedelbart ta sig frågan an, må anföras.

Härförleden hände det sig, att posten till uppgående tåget från Veda å Härnösand—Sollefteå järnväg jämte ett tiotal passagerare, som ämnade sig till tåget vintervägen över Ångermanälven (Hornön—Veda), blevo hindrade genom att Kramfors Aktiebolags isbrytare gick ner och bröt upp isrännan. Man må härvid ihågkomma, att vintertiden enda möjligheten för befolkningen, som bor på Ångermanälvens norra strand, att komma i förbindelse med yttervärlden, är isvägen över Ångermanälven. Att befolkningens urgamla rätt att trafikera Ångermanälven *tvärs över* är minst lika stor som ett sågverksaktiebolags rätt att trafikera samma älv *längs efter* lärer icke behöva närmare motiveras, ehuru den förstnämnda rätten saknar juridisk formulering, då däremot den senare rätten är tryggad och lagfäst.

Det synes i första hand vara av behovet påkallat, att de vintervägar, som korsa allmän farled och som av ålder funnits till, av vederbörande Konungens befallningshavande jämlikt kungl. förordningen den 30 december 1891 förklaras såsom allmänna vägar med föreskrifter om ordnat underhåll. Möjligt är att frågan, om vilkendera parten, de väghållningsskyldiga eller de sjöfarande, som skola förpliktas bekosta broanordningar över isrännorna, kan avgöras på administrativ väg. § 6 i kungliga förordningen den 30 december 1880 om allmän farled synes möjliggöra detta.

Intill dess ny lagstiftning på området kan kunna komma till stånd, är denna utväg en tvingande nödvändighet. Då trafikerandet av vintervägarna å isen är ett samhällsintresse fullt jämställt med trafiken uti uppbrutna isrännor, torde vara rättvist att såväl de väghållningsskyldiga som de sjöfarande, intill dess förhållandena genom lagstiftning eller eljest bli ordnade, åläggas att bekosta broar över isrännorna.

Förutom lagstiftning synes det mig även vara statens plikt att medelst anslag bispringa trafikanterna, och har jag i annan motion till denna riksdag hemställt, att ett anslag för ändamålet ställes till Kungl. Maj:ts förfogande.

På grund av det anförda yrkas,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes skyndsamt låta ut-

arbete och för riksdagen framlägga förslag till lag angående vintervägar isledes i allmän farled, i vilken lag trafikanternas ömsesidiga rättigheter och skyldigheter vidkommande isrännors öppenhallande rättvist avväges.

Stockholm den 25 januari 1918.

Emil Molin.

I motionens syfte instämmer:

Petr. Bergström.

